

Anthony Layden í bretska uttanríkisráðnum í Whitehall:

Marknatræta verður loyst seinni í ár

— Henda framstig á fundinum í London í mai er góður móguleiki fyri eini loysn av marknatrætuni eftir nøkrum mánaðum sigur Anthony Layden, sum hevur ábyrgdina av vestureuropeiskum málum í bretska uttanríkisráðnum. Hann sigur, at hugskot, sum Árni Olafson er komin við, verða frá bretska síðu sett sum áhugaverd.

Jan Müller

Um miðjan mai verða samráðingarnar við bretar um undirgrundarmarkid tikkur uppáttur.

Ein av teimum, sum hevur verið við í samráðingunum í bretska nevndini frá byrjan, til hann herfyri gjørdist leiðari í bretska uttanríkisráðnum fyri Vestureuropa (Head of Western European Affairs) er Anthony Layden. Sum ein av oddamönnum á bretska sendistovu í Danmark hevur hann verið partur av samráðingarnevndini.

Hóast hann ikki longur er við í samráðingarnevndini, so fylgir hann samráðingunum frá sessi sínum í uttanríkisráðnum í London.

Semja í ár

Sosialurin hevur hitt hann og spurt, um vit nú kunnu rokna við, at gongd kemur á av álvara!

— Eg vóni tað. Tað hava verið fundir millum báðar samráðingarleidararnar, har Árni Olafson er komin við nøkrum nýggjum hugskotum. Vit hava sagt frá, at hesi hugskot hava okkara áhuga, og eg skilji, at tað hevur verið arbeitt meira við teimum á føroyska síðu. Nú fáa vit so at siggja, hvat kemur burtur úr í London í mai.

Anthony Layden sigur, at hann hevur tosað við David Anderson, leiðaran í bretska samráðingarnevndini um hesi nýggju hugskotini.

— Vit halda, at tey eru positiv og heilt givið ein skilagð leið at fylgja.

— Men merkja hesi uppskotini eina broyting í føroyska stöðuni?

— Eg haldi ikki nakar av pørtunum nú hevur broytt stöðu sína munandi. Báðir partar eru greiðir yvir fyrirminirnar við at fáa eina

avtalu við samráðingum og tí kanna vit allar móguleikar fyri at vita, um ein loysn kann finnast.

Bretar slakað nógv

— Men er tað ikki so, at annar av pørtunum verður noyddur til at slaka meira enn hin, um ein avtala skal gerast?

— Skulu vit koma nærri eini loysn, so mugu báðar partar slaka nakað frá tí stöðu teir hava í løtuni.

Anthony Layden sigur, at bretska samráðingarnevndin longu hevur slakað nógv í mun til upprunakrivið.

Heldur hann at føroyingar eru ov tungir at samráðast við!

— Nei, eg haldi, at báðir partar royna at verja áhugamálini hjá sínum egnum.

— Nú hevur marknamálið áhuga fyrst allar føroyingar, sum fylgja hevt við málinum. Talan er um

eitt mál, sum kann fáa stóran týdning fyri lagnuna hjá hesum fólki. Í Bretlandi er hetta harafturimóti eitt sera lítið mál, sum eingin gevur sær far um. Skilir tað ikki stöðuna hjá føroyskum myndugleikum, at teir ikki kunnu slaka, uttan at tað skal vekja fólksins vreiði?

— Eg dugi væl at skilja tykkara stöðu. Tað er rætt, at almenni áhugin í hesum máli er ikki tann sami í Bretlandi sum í Føroyum og tí skilji eg væl, hvussu torfør stöðan er hjá tykkum. Men hinvegin eigur ein ikki at undirmeta týdningin av málinum í Bretlandi. Vit kunnu ikki liva við, at fólkið í Bretlandi skal fáa ta fatan, at vit geva burtur øki, sum vit sambært altjóða lóg halda hoyra til Bretland.

Anthony Layden heldur sjálvur, at tað framvegis er ein góður móguleiki at finna eina samráðingarloysn longu í ár.

— Henda framstig á fundinum í London, so er góður móguleiki fyri eini loysn um nakrar mánaðir tvis. í heyst ella í vetur.

Føroyingar vita eins nógv

Vit spurdu Anthony Layden um ikki tað nógvá seismiska virksemd og harvið ítökliga vitanin um, hvar olja er at finna í Hetlandsrennuni og kanska vestan fyri miðlinjuna, hevur givið

Bretlandi fyrirminir í samráðingunum!

— Eg haldi ikki, at tað er nakað munur á tí vitan, sum báðir partar hava um undirgrundina her.

— Men alt bendir á, at tað mest áhugaverda okið fyri oljufeløgini er nettupartur av tí umráðinum, sum tit krevja og ikki vilja sleppa tvis. økini vestan fyri Hetlandsrennuna árákað oljuleldurnar Foinaven og Schiehallion!

— Tað er rætt, at stóru áhugi er fyri hesum økjum. Og nettupartur tann sannroynd at tað er so stóru áhugi fyri júst hesum umráðinum, sum trætast snýr seg um, ger samráðingarnar so torførar.

— Duga bretar ikki at skilja føroyingar, tað tað verður sagt: hvi skulu vit slaka og geva frá okkum kanska tað einasta okið, har olja finst?

— Tað er ikki ein spurningur, um at ein partur skal lata nakað frá sær, sum hann eigur. Tað er nettupartur sum báðir partar royna at finna fram til, nevnliga hvat altjóða lóg vil siga um hetta.

Upprunakrivið í so bjartskygt

Anthony Layden viðgongur, at upprunliga bretska kravið var "very much on the optimistic side" tvis. at tað var í so víðgongt, men hann heldur fyr, at partarnir í dag eru nógv nærri eini semju, enn tá samráðingarnar byrjaðu.

"But the last little bit, the last difference between the to present lines, is the most difficult bit to solved" sigur Anthony Layden tvis. at tað seinasta litla pettið, seinasti munurin millum tær báðar verandi linjurnar, er eisini tann ringasti at loysa.

— Men hvat sigur tað til orðini hjá lögmanni og formanninum í uttanríkisnevndini um, at teir vilja hava eina miðlinju?

— Hevði altjóða dómstólin hugt at spurninginum hevði hann ikki ásett eina beinleiðis miðlinju. Tað gjørdi hann ikki millum Grønland og Jan Mayen og heldur ikki millum Malta og Libya. Linjan varð flutt til hitt landið hevði longri

Framhald á síðu 28

Umboðsstovan í Brússel neyðug

Heldur Trúgví Johansen, umboðsmaður Føroya í Keypmannahavn

ERIKUR LINDENSKOV

Vit hava eisini biðið Trúgvá Johansen, sum er leiðari fyri Viðskiftastovuna í Keypmannahavn um viðmerkingar, nú lótingið fer undir viðgerð av uttanlandsmálum í dag.

Viðskiftastovan í Keypmannahavn var stovnað í 1973, men ikki rættuliga formaliserað fyrr enn í 1979. Trúgví Johansen hevur verið leiðari øll árin, og hevur á tann hátt virkað sum eitt slag av sendiharra í Danmark. Hann heldur eisini, at tað størsta málið hjá føroyskum politikarum at viðgera er viðurskipti okkara við ES.

— Eg haldi, at vit fyrst langari tíð síðani áttu at havt fingið eina umboðsstovu í Brússel. Um so var, høvdu vit óivað verið betur kunnað um viðurskiptini og høvdu kunna fyrirreikað okkum til viðurskiptini í ES, og so stætt kanska fingið eina betri avtalu, heldur Trúgví Johansen.

— Tað er greitt, at um vit

høvdu fólki í Brússel, so høvdu vit betur kunna ávirkað og fylgt við. Nú skal eg ikki leggja meg út í, hvussu stöða Føroya til ES-limaskap skal verða, men vit koma so altíð at hava ávíst tilknyti til ES og tað eiga vit ikki at ræðast, men viðgera positivt.

Trúgví Johansen vísir eisini á, at Føroyar hava brúkt litlar kreftir til uttanlandspolitikk, og als ikki verið við til altjóða samráðingar á ymsum økjum, eitt nú GATT.

— Sammeta vit okkara uttanlandspolitikk við tann grønlandsk, so hava teir gjørt nógv meira og hava lutikið nógv meira í altjóða politiskum arbeiði, enn vit, heldur Trúgví Johansen, sum heldur at grønlandingar nýta fimm til tiggju ferðir so nógvá orku upp á uttanlandspolitikk, sum føroyingar.

Trúgví Johansen heldur, at føroyingar tó eru komnir væl áleiðis á summum økjum og nevnr eitt nú fiski-

Trúgví Johansen hevur verið umboðsmaður í Danmark síðani 1973

veioðisamráðing og marknatrætuna við Stórabretland. — Tær samráðingarnar haldi eg liggja í góðum hondum, hóast atfinningar. Eg haldi eisini, at stöðið á okkara uttanlandspolitikki er hækkað nógv seinnu árin. Vit hava verið ov passiv og eru ikki komin nóg langt, serliga um vit hugsa um altjóða avtalur um toll, umhvøvi o. s. fr.

— Nú siggi eg, at uttanlandsarbeiðið verður upprætt, og tað haldi eg vera sera gott, sigur Trúgví Johansen at enda.

